

KUN ÉVA

keramikusművész

INTERJÚ KUN ÉVA KERAMIKUSMŰVÉSSZEL

Zsigmond Ágnes | Fotók: Tóth Bori

51

Kun Éva Ferenczy Noémi-díjas keramikusművész Veresegyházon él. Rengeteg művészeti díj tulajdonosa. Legutóbbi veresegyházi kiállítása 70. születésnapja ünneplésére nyílt 2018. október 13-án. Alkotásai nem kizárólagosan gyűjtőkhöz kerülnek, hanem középületekre, középületekbe és közterekre is. Művei többek között Veresegyházon, Szadán, Budapesten, Keszthelyen, Piliscsabán láthatók. Alkotásainak erejét nemcsak magas szakmai tudása, folyamatos kísérletező kedve, egyéni látásmódja táplálja, ennél sokkal többről van szó. Zsigmond Ágnes interjúja.

> Szeretnék bemutatni azoknak, akik még nem ismernek. Néhány fogalom: fazekas-keramikus-iparművész, népművészet-néplélek-magyarág, jel-jelentés-jelenlét, ház-haza, virág-világ lehetne a kiindulópont.

Mezőtúr mellett, egy szép nagy tanyán éltünk, ahol csodálatos életem volt. Figyeltem a növényeket, a nap járását, a vihar tombolását. Mikor elértem az iskoláskort, anyámék nem akarták, hogy három kilométert gyalogoljak esőben, hóban, sárban, ezért beköltöztettek Mezőtúrra a nagymamához. Megnyomorított, hogy nem a tanyán élhettem. Hiányzott minden: az állatok, a fák, a pacsirta dala. A tanyasi, csendes szünetekben kezdtem el agyagot formázni a magam szórakoztatására. Egyedüli gyerek voltam.

Nagyapámat a téves időkben kiküldték a rizsföldekre, hogy figyelje a vízszint emelkedését. Egy kis konyhóban lakott. A legboldogabb akkor voltam, amikor nyaranta, a vakáció idején nála lakhattam – ez olyan volt, mint a Tüskevárban. Érdekes élet zajlik a vízi világban. Naphosszat figyeltem a sokféle élőlény nyüzsgését. Nagyon tiszteltem a földműves népet.

Később, a gimnáziumi évek alatt édesanyám beíratott korongozni tanulni. Az első szakmai iskolám a Mezőtúri Fazekas Háziipari Szövetkezet volt, ahol betanított munkásként kezdtem, de később lettem a szakmunkásvizsgát. A családom nem értette, miért megyek el betanított munkásnak, annak ellenére, hogy nagyon jó tanuló voltam. Erős iskolába jártam,

az osztálytársaim nagy részét felvették az egyetemre. De én az alapoktól szerettem volna mindent megtanulni. Nyáron a képzőművészeti főiskolások lejöttek a szövetkezetbe gyakorlatra. Egész más gondolkodásmódot ismerhettem meg általuk. Kedvet kaptam tőlük, hogy felvételizzek. Nagyon szép évek voltak, egyre szenvedélyesebben érdekelt a magyar tárgykultúra. **Kresz Mária** néprajztudós, a Néprajzi Múzeum cseréposztályának vezetője lejárt a fazekasházakba. Az ő pártfogoltjaként szabadidőmben a Néprajzi Múzeum cseréposztályának anyagát kutathattam és rajzoltam.

Bár a szakmai alapokat már elsajátítottam, de a rajztudásom kevés volt, ezért elsőre nem is vettek fel. A szolnoki művésztelepre jártam rajtot tanulni három évig, ezután kerültem be a főiskolára. Az ottani gondolkodásmódot már megismerhettem a nyári gyakorlaton lévő fiataloktól, de csak az utolsó évben értettem meg ezt a főiskolai lelkiséget. Főiskolás koromban férjhez mentem, majd elköltöztünk Budakeszire. Egy többlakásos alakított régi sváb ház egyik lakásában laktunk, ahol nagyon kicsi volt a kertem. Az udvaron volt egy garázs, amit műhellyé alakíthattam. Megfőztem az ebédet, kicsit együtt voltam a gyerekekkel, aztán vissza tudtam szaladni dolgozni. Apósom, aki nagyon aranyos, kedves ember volt, büszke volt az unokáira, szeretett velük foglalkozni. Sokat segített nekem. Fiatalkorban tele van az ember energiával, így mindenre jutott időm.

▲ Fotó: Lethenyi László

Sok mindent „felszedtem” eddig a néprajz és a kultúra területéről, és előfordul, hogy ezek az ismeretek ösztönösen törnek a felszínre. Gyerekkoromban természeti témájú plasztikákat csináltam a nyári szünetekben, később pedig a magyar népművészet volt a kiindulópont. A főiskola elvégzése után először használati tárgyakat készítettem. Sokáig kísérleteztem az általam megálmodott teáskancsó megformálásával, hogy nagyon jól lehessen használni is, ne csak egyedi legyen. Számomra a funkció volt az elsődleges, ehhez terveztem a formát. A fordítottja, ahol a forma a lényeg, és a funkció mellékes, így esetleg használhatatlan a tárgy, tőlem mindig is idegen maradt.

A hazafiság kérdését tetted még fel. Az a garnitúra, akikkel én együtt voltam „katona”, hatás-ellenhatásként élte meg ezt. A szocializmusnak ez a tompult,

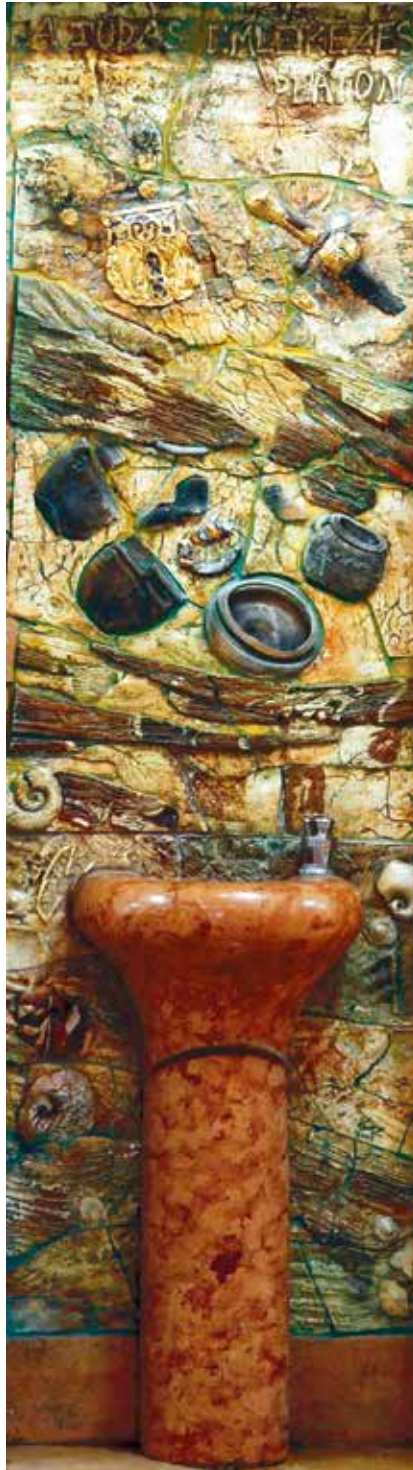
▼ Ivókutas dombormű, Mézes-völgyi Általános Iskola

agymosó, bánatos szürke üressége kitermelte ebből a generációból azt a gondolatot, hogy elég volt. Mi az, hogy nekünk semmiről sem szabad gondolkodni? Nem szabad beszélni Trianonról, sem a külhoni magyarokról. A népművészet nagy agitátor: kicsit mélyedj bele, és nacionalista leszel. A *Néprajzi Múzeumban* bepillanthattam a textilraktár anyagába, és sírni támadt kedvem, amiért nem láthatja senki. Remélem, az új múzeum ezt a kincset elő fogja tárni. A fiókok százaiban voltak régi ingvállak, ruhák, hímzések. Ezeket tanulatlan, paraszti munkát végző asszonyok készítették. Csak kell egy népléleknek lennie, ha a legegyszerűbb néni is olyan mintákat tud hímezni, amit a legtehetségesebb dizájnér is csak a legjobb pillanatában tud kitalálni. Csak van „isten elrendelés”, amely a nyelvünkben és a művészetünkben is látszik. Az a csodálatos a népművészetben, hogy sosem ízléstelen. Nem tudnak tévedni, mint ahogy az őskori művészet sem. Nem találsz egy rosszul megszervezett őskori tárgyat. Minden olyan tiszta, letisztult.

A világlátásom folyamatosan bővül. Egy ember azért ember, hogy létrehozza magában a szintézist. A tárgyaimban ott van a népművészet, vagy az a fajta gondolkodás, amit nem lehet tanulni, ahhoz ide kell születni. Ha affinitásod van rá, az tanulás nélkül is ott bujkál bármiben. Ültem valamelyik nap a hintaágyon, felnéztem a fákra, és gyönyörűen ott voltak a motívumok, kitöltötték a teret a napfényben. Épp ilyen a kalotaszegi és nagyon sok matyó minta tömörszerkezése.

› **Az épületkerámia egy kicsit más, mert azt hozzá kell igazítani egy épülethez, az építész gondolatához, vagy a belsőépítészet-hez. Sok épületkerámiát készítettél már.**

Nem vagyok igazán dizájnér típus, annál sokkal ösztönösebben dolgozom. Érzek valamit az épülettel kapcsolatosan, elgondolom, kik csinálják, és azt, hogy minek örülnének, mi lenne a jó. Igazából, szívem mélyén ezeket a román és gótikus kori kismestereket szeretem, akik nem vágnak a dicső-

ségre, ők szolgálni akarnak. A szó legjobb értelmében. Első, másokkal közös munkám a Mézes-völgyi Általános Iskola volt. (Építész: **Zsigmond László**, belsőépítész: **Zsigmond Ágnes**.) Életem

legkedvesebb munkája. A folyosókon ajtó méretű bélétekbe ivókutas domborművet kellett csinálnom, öt darabot a három szintre, a felső és alsó tagozatra. Egy régészeti könyv keveredett a kezembe, melyben találtam egy Platon-idézetet: „a tudás emlékezés”. Eszembe jutott, hogy az alsósok folyosóin legyen egy-egy ásatási fal, ahol különböző korok jelennek meg hitelesen. Szó szerinti idézet egy-egy rétegből. Ilyenkor olyan, mintha valaki vezetné a kezemet, annyira impulzív és őszinte a folyamat. A felső tagozatnál úgy gondoltam, legyenek olyanok a domborművek, mintha a vakolat lehullott volna a templom falairól, és több korszak rétege jönne elő.

Úgy állok hozzá a munkákhoz, hogy átgondolom: ha én ott lakték, mire vágnék. Tanítványaimat mindig arra ösztökélem, érezzék azt, hogy vágnak arra a dologra, amit létrehoznak. Képzeljék magukat annak a helyébe, aki használja majd, amit megalkottak. A munkáim többretegűek. Fontos, hogy legyen egy magasabb szintű olvasat. Az ellentmondásokkal együtt legyen szép. Az állatok se szépek, és mégis szépek. A létezés ugyanez.

› **A Veresegyházra történt költözésed után kezdted épületkerámiákat készíteni? Hogyan alakult a kapcsolatod az építészettel?**

Makovecz Imrével a *Fiatalok Népművészeti Stúdiójában* találkoztam először, neki is dolgoztam. Egy volt főiskolai évfolyamtársnőm, **Teleki Katalin** 1988-ban a *Kulturális Kapcsolatok Intézetének* belsőépítésze volt. Az intézet udvarára kellett csobogót készítenem. Ez egy modern épület volt, ezért a csobogóm az épület felé geometrikus formájú lett, a víz felőli oldalon pedig a bazalt orgonasípok, lemezek természetesen lépcsőztek le a medencébe. Fadd-Dombori TÁÉV-üdülőjébe (építész: **Jankovics Tibor**, 1977) elkészítettem a teljes étkezészetet, **Csete Ildikó** textilművész hasonló szellemben függönyöket és terítőket tervezett. A

kilencvenes években volt egy közös kiállításunk. Férje, **Csete György** ott látta egyik Krisztus-torzómat. Azt a torzót rakták a kiskunmajsai 56-os hősök kápolnájának egyik tornyába. A másik toronyba Szűz Mária-szobrot kért tőlem Gyurka. Tóth Ilonkáról mintáztam meg Máriát 2002-ben.

▶ **Most belépünk a kertedbe. Éva kertje olyan, hogy benne van a víz, a föld, a tűz, a fény, és sok-sok növény. Mintha az ember egy kis édenbe érkezne. A sok munkád mellett hogyan jut időd még erre is?**
Lopkodom rá az időt.

▶ **Kérlek, beszélj az általad használt raku technikáról!**

Az 1400-as években, amikor Japánban a szamuráj kultúra teret nyert, ezzel együtt a vallás is megújult. Az egyik sógun egy jó fazekastól a zen teaszertartáshoz edény-családot rendelt. Ez ma is megvan, és minden évben használják egyszer, mert a tárgy meghal, ha nem használják. A kézzel formázott kerámiákat alacsony hőfokon égették ki, izzó állapotban emelték ki a kemencéből, földbe temették, majd vízben hűtötték le. A hűtés során véletlenszerű színhatások születtek, s ezáltal minden egyes darab egyedivé vált – azaz

egy termékcsaládon belül minden darab különböző lett.

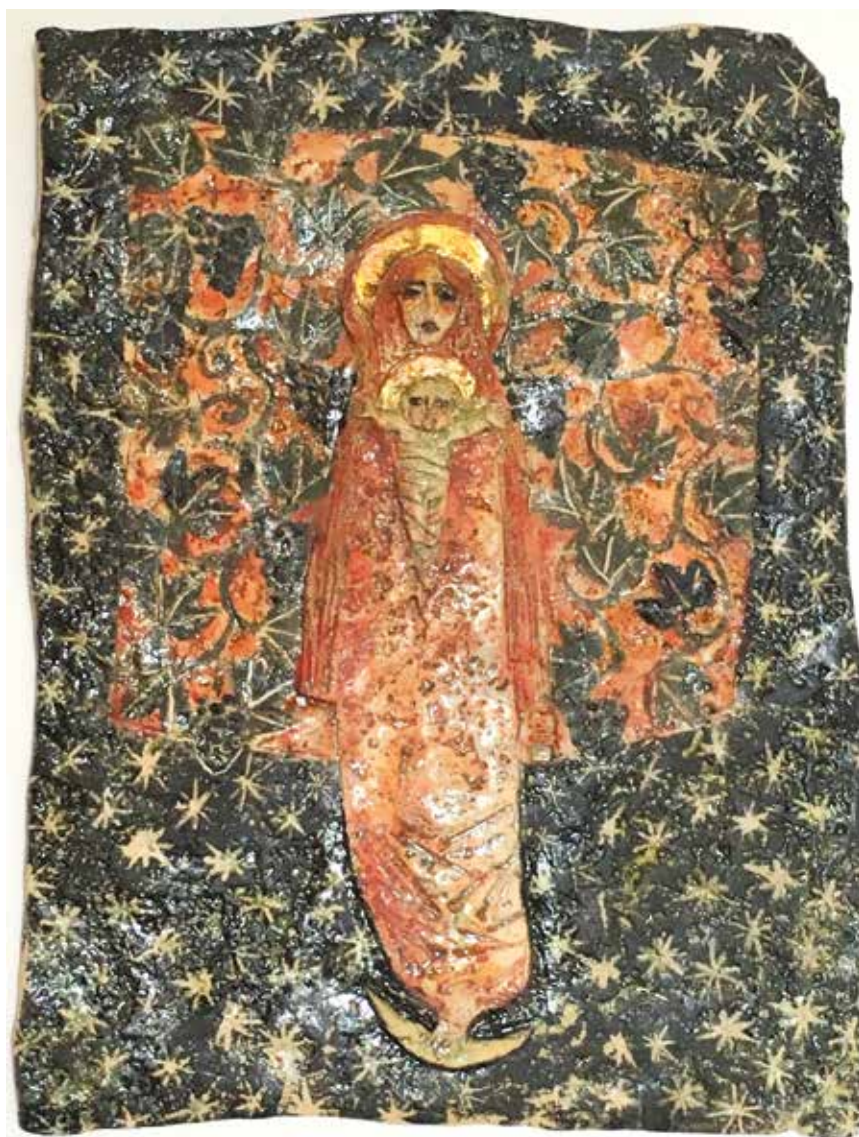
A nyolcvanas évek elején Kecskemétre jártam a *Kerámia Stúdió*ba. **Probstner János** keramikusművész volt a vezetője és létrehozója, aki egy fantasztikus ember. Nagyon sokat köszönhetek neki, de mások is.

A szocializmus időszakában Kecskeméten az akkori megyei pártvezetők meglátták János ötletében a nagyszerű innovációt, és adtak rá pénzt. Létrejött a *Nemzetközi Kerámia Műhely* (NKM).

Olyan volt, mint egy kolostor. Külön szobákban laktunk, de együtt vacsoráztunk, és utána beszélgettünk. Mindenki saját műhelyt kapott, hogy ne zavarjuk egymást. Az alkotásokat együtt égettük ki a kemencében. Életem legszebb élménye volt. A világ legjobb keramikusai jöttek el Kecskemétre: görög, izlandi, japán művészek, mert olyan híre volt. Ott ismerkedtem meg a rakuval, 1980–81 körül. Később az egyik tihanyi táborban ki is próbáltam. Téglákból építettünk egy ecebóca kemencét.

Onnantól kezdve ez a módszer benne volt az életemben, de 1988-tól teljessé vált ki. A *Népművelési Intézet*től megbíztak, hogy vezessek egy amatőr tábor tábort Móra. Sok fiatal jött el. Akkor először a rakura gondoltam, mert az rögtön ad egy látványélményt, nem kell rá hónapokig várni, nem kell hozzá magas tűzű kemence, sok-sok magas tűzű máz. Erre ott nem is lett volna lehetőség.

Senki sem használta akkor még nálunk ezt a technikát, a tábor résztvevői vitték szét a híret. Az *Iparművészeti Főiskolán* találtam egy könyvet, mely a hozzá kapcsolódó filozófiát tárgyalta, benne egy megrázó mondattal: nemcsak a cél a fontos, hanem az oda vezető út is. Tehát az is, hogyan épülünk fel belül, és mindez összeshövedik.

◀ Szent Mihály arkangyal, 2008

hazugság. Anyámék messze voltak. Hallottam néha apám egy-két megjegyzését, de az nem volt olyan erős hatással rám, mint a mindennapi agymosás. Tizennyolc éves korom körül a főiskolásokkal beszélgetve rádöbbenem – mindig érdekelték az összefüggések –, valahogy recseg a fogaskerék, de nem értettem, miért. Azért aljas ez az ideológia, mert a fiataloknak, akiket megfertőz, a legjobb énjére apellál. Miért gondolná egy gyerek, hogy hazudnak neki? A főiskolások, akik Pestről jöttek, sokkal felkészültebbek, tájékozottabbak, forradalmibbak voltak. Amúgy semmivel sem jobban, mint apám, csak hogy én őrá nem hallgattam még akkor. Az értelmiség nyilatkozott az 50-es évekről, hát elhittük. De a tanyán nem hitték el az emberek! Nem hitte a tanulatlan paraszt – tanulatlan, hiszen apu egyetemre is járt, csak a történelem kiragadta onnan. Szóval megértettem, hogy becsaptak. Bennem akkor olyan soha meg nem bocsátó harag gyúlt. Utána rájöttem, hogy tájékozódni, olvasni kell, akkor tudja az ember, hogy hol a helye. Ez az egész sátáni gondolkodás kiirtotta a vallásosságot belőlem.

Budakeszin sok olyan ember járt a műhelyemben (**Nagy Gáspár, Somogyi Győző**), aki nem az ateisták sorait bővítette. Nyilván az a rengeteg beszélgetés is folyton munkált bennem. 1991-ben költöztünk ide

Nekem a kert is ilyen hely. Ha én járdát építék, az ugyanolyan értékű önkifejezés, mint amikor kerámiázok, mert nem lehet nem őszintén csinálni dolgokat, amikre vágyik az ember. Akkor meg nem kell sajnálni rá az energiát. Sok szép gondolat van még a raku filozófiában. Ott találtam azt is, hogy meghal a tárgy, ha nem használjuk.

A másik számomra kedves filozófiai gondolat, hogy egy csészében benne lehet a világmindenség. Egy csésze látszólag egy kis ece-bóca tárgy, de közben nem is tudják, akik európai szemmel néznek rá, milyen titkokat rejt. A szélén lévő hullámok azt a hegységet idézik, ahol ez a filozófia született Kínában, majd átkeült Japánba. (Az európai azt mondja, ez a fazekas még korongozni se tudott, mert nem egyenes a csésze széle.) Ha egy csésze véletlenül elrepedt a készletből – ez a raku technikából adódhat –, képesek voltak arannyal kipótolni a repedést, és akkor úgy lett kész. Volt téli csésze,

nyári csésze. A nagyon hosszú és bonyolult szertartás a meditáció eszköze volt. A teahozó a csészét mindig úgy hozza, hogy lássa a vendég az ünneplő oldalát, majd mikor megkapja, megfordítja, hogy a többiek is lássák. A téli csésze zártabb, hogy őrizze a meleget, a nyári csésze nyitott, hogy hamarabb hűljön a tea. Gyönyörű az egész. Mái is használják azt a készletet, most egy múzeumban van, de minden évben elvégzik vele a teaszertartást. Az istenhitem a természetből nőtt ki.

› Milyen út vezetett idáig?

Én a kommunista jászolban nevelkedő gyerek voltam. Nagymamát éjfélkor berángatták a tanácsházára, hogy most adja elő az aranyát. Látszott, hogy honnan eredt ez a gondolkodás, mert egy paraszt-asszony nem őrizgetett aranyat, mert a paraszt olyan „buta” volt, hogy földet vett, ha volt egy kis pénze. Szegény nagymamám nem merte azt mondani arra, amit az iskolában tanítottak, hogy fiam, ez

▲ Havas Krisztus Ady verséhez, 2017

Veresegyházra. Én imádtam a házamat Budakeszin, csak átjártak az udvaromon. Meguntam, és feladtam egy hirdetést, hogy egy régi kis házat keresek. Ez volt az egyetlen válasz. Szereltem volt első látásra, pont ilyenre gondoltam. Végre lett egy nagy kertem is!

► **Legendás híre van veresegyházi otthonodnak éppen úgy, mint a kertednek.**

Nagyon szerettem a régi házam, azzal együtt, hogy a műhelyem egy garázs volt. Hat méterszer három méteres faépület volt, kicsit téliesítettük, hogy mindig lehessen dolgozni. Kitaláltam, hogy egy hosszú ablakot nyitok a kicsi kertemre. Kiraktam egy asztalt két széssel, és körbeültettem cserjékkel, ennyi volt az egész. Teljesen el tudott vonni a körülöttem lévő világtól ez a kilátás a „kertemre”. Itt Veresegyházon mindent ültettem. Az általam kiválasztott virágok nagy része nem szerette ezt a földet. Az egész élet egy tanulás. A lányom is örökölte a kert iránti szenvedélyemet.

Egy kiránduláson olvastam egy hirdetést, hogy a Dunántúlon nagyon olcsó mészkövet lehet venni. Egy hatalmas teherautó mészkövet rendeltem, amiből járdát csináltam. A fű benőtte, és sajnáltam, hogy eltakarja, mert szerelme vagyok a köveknek is. Ahol az emelt ágyás van, ott homok volt. Trágyáztam szakadatlan, de a homok benyeli a trágyát, a fenyők nőnek, de a virágok nem tudnak megmaradni. Tehát kitaláltam, és egy kedves erdélyi kőműves ismerőssel (aki mindenhez ért, elvégre székely) megcsináltattam azt a virágágyat úgy, hogy mészkő az eleje, és beton a hátulja. Kibéleltem nejlonnal, kilyuggattam, hogy ne pangjon benne a víz, és hoztattam bele jó földet. Aztán folytattam a másik virágágyval. A nagy vágyam egy tó volt.

Amikor ideköltöztem, még nem volt műhelyem, garázsom. Azt a rész hozzá kellett építeni a házhoz. Amíg a műhely épült, nem tudtam igazán dolgozni. Természetesen a tó már készen volt. Ültem a tó mellett, néztem a vízi állatokat, a szitakötőlárvát, az ebihalakat, mint

gyerekkoromban, és volt egy pillanat, amikor minden helyre került bennem. Nem voltam már ateista, de még nem éreztem át, milyen csodálatos, hogy van Isten, és én érzem, hogy van. Figyeltem a természetet, és rájöttem, hogy óriási nagyban a metódus ugyanaz, ahogy mi tervezünk. Azt gondoltam, hogy tényleg a maga képére teremtett Isten. Akkor értettem meg, hogy ez másként nem jöhetett létre, mint hogy egy intelligencia kitalálta. Most nagyon rezeg a léc a darwinizmus felett. **Darwin** azt mondta, ha az ő elgondolását meghaladja a tudomány, akkor bocsánatot kér. Ez nagy dolog egy tudóstól. Akkor kisütött a nap belül. Azt gondoltam, hogy aki a szita-kötőt teremtette, tegyen velem, amit akar. Azóta van bennem egy végtelen nyugalom, derű.

Az az érdekes, hogy ez a derű valahol legmélyen mindig megvolt bennem. Még bosszantott is, hogy felszínes vagyok. Amikor leégett a műhelyem, a barátom emlékezett, azt mondtam: jó, akkor most megcsinálom a padlásteret. Valahol megvolt a bizalmam az élethez.

A kecskeméti nagy plasztikákat nagyon földobott lelkiállapotban csináltam. Ezek vagyunk, Keletről jöttünk! Volt egy svájci építész gyűjtőm, a feleségével jött időnként hozzám, vettek ezt-azt. Hazahoztam vagy húsz darabot, fent voltak már a rendbe tett műhelyem födémgerendáin (mert a gerendák olyan vastagok voltak, hogy nem égtek el, csak izzottak. A padláson lévő agyag mentett meg, azért nem tudott fellángolni a műhely). Ott sorakoztak a szobraim. A svájciak írták, hogy jönnek, de én elfelejtettem, és elutaztam Móra. Egyik tanítványom éppen ott dolgozott nálam. Eladta nekik a kerámiák nagy részét, gyakorlatilag ebből vettem az autóm. Mindig úgy volt, hogy munkáért nem törekedtem, nem könyököltem. Úgy gondolom, akkor az nem jár nekem. Egyszer visszautasítottam egy kiállítást azért, mert politikai háttere volt. Amit élem hoz az élet, annak próbálok megfelelni. Próbálok úgy szépséget

Életfa, 2012 ▶

létrehozni, hogy ne csak első olvasatú szépség legyen. Néha az ellenpontokban legyen megfogalmazva a szépség. Azt se szeretem, ami pusztító. Az istenhittel kapcsolatos felismerésről azt gondolom, hogy csak pozitív érzelmekkel lehetett létrehozni ezt a világot, pusztító szándékkal nem. Az más kérdés, hogy az életben összefonódik a negatív-pozitív, mert különben minden bárgyú lenne. Meg kell küzdeni mindennél, mert attól szép az egész.

Amikor elvégeztem a főiskolát, sokszor hívott a *Népművelési Intézet* zsűrizni. Vegyes, amatőr kiállítások voltak: festmények, hímzések, és sok minden más. Gyakran hallgattam meg a festőket, nagyon érdekeltek a meglátásaik. Érnek kell az embernek. A főiskolát befejezve bosszantott, hogy nem érzem, melyik festmény a jó. Ahogy megöregedtem, már látom, hogy mi az üres gondolat egy festményben, és mi az, amiben ott van az a kis titok.

▲ Csontváry emlékezete, 2015

▶ Vettünk Évától egy kerámiát, amin egy Nagy László-idézet volt. Bizonyos sorokat el tudtam olvasni, másokat nem. Megtaláltam a verset, és a kép azzal együtt lett egész.

Nagyon szeretem Nagy Lászlót. Nincs most annyira előtérben – mintha kiment volna a divatból. Az érték megszűnik, trendek vannak. Olvasok mai verseket, de nem mozdít meg semmit bennem. Legyen kicsit gyökértelen, kicsit tinglitangli, akkor trendi. Nagy László sem mindig érthető, vannak szürreális gondolatai. Az ő magyar eredete, a mély paraszti gyökerű világlátása már zavarja az embereket. Abból a világból jöttem én is, az utalások miatt én rögtön otthon vagyok nála. Van egy másik kép is, a hetvenedik évem kiállítására csináltam. Az is egy Nagy László-vers, melynek alap gondolata rögtön átcsúszott a nagyapámra. Alapvetően a paraszti életről van szó, hogyan küzdenek meg a földdel, ez tér vissza folyamatosan: „muszáj dicsőnek lenni, muszáj végigcsinálni” – annyira gyönyörű.

▶ Mi az, amit még szeretnél megcsinálni?

Nincs ilyen. A veresegyházi iskola volt egy ilyen életjutalom. Még a kecskeméti Kerámia Stúdióban dolgoztam, amikor János szólt, hogy a stúdió védelmében a megyének egy köztéri szobrot kell csinálni. Nem kapunk érte pénzt, de az anyagot és az égetés költségét fedezik. Akkor kitaláltam, hogy az élet két dolog: a jó és a rossz, a szép meg a csúf ellenpontja. Az oszlop tetejére ráültettem egy klasszikus ruhás angyalt, aki a végítélet trombitáját fújja. Az ördög ott ül mellette, pénz van a kezében, és nézi, hogy azzal mit csináljon, mert nem viheti magával.

▶ A gödöllői művésztelep mit jelent Kecskeméthez képest?

A gödöllői művésztelep egészen más. Kecskeméten nagyon aktív, igen komoly anyagi befektetéssel jött létre a kerámiaműhely. Gödöllő inkább az oktatásra van szervezve. Remsey Flóra tanítja a szövést, főleg amatőröknek. F. Orosz Sára nagyon jól tanítja az

amatőr keramikusoknak a szakmát, van kemencéjük is. **Katona Szabó Erzsébet** szervezi nagy erőbedobással a művésztelepet. Nagyon nívós kiállításai vannak, ahol az otthon dolgozó művészek időről időre, adott témára bemutatják a műveiket. Nyári tábor is szerveznek keramikusoknak, a raku égetés itt végződik nálam.

▼ Gyermek Mária, 2009

> A különböző évszakok hogyan befolyásolják a munkádat?

A karácsony nekem mindig kedves, szívem csücske ünnep volt, anyáméknak és minden rokonnak csináltam ajándékot. Voltak az Iparművészeti Múzeumban a karácsonyi vásárok, ahová sorozatokat vittem eladásra. Igyekeztem mindet egyénivé tenni. Ez úgy kifárasztott, hogy utána egy hónapig szinte kómában voltam. Februárban, mert még nem lehetett kimenni a kertbe, csend és béke volt. Fenn a műhelyben akkor csináltam először házakat. Négy éve Horvátországban jártam egy magán-művésztelepen. Jól éreztem magam, de nem lehetett kerámizni, így csak töltődött az ember. Festettem és fotóztam. Gyönyörű sziklafotóim vannak. Volt egy kiállításom. Kérték, hogy vigyek fotókat, akkor ezeket kinagyítottam. Olyanok, mint az absztrakt képek.

Régebben is megláttam én a régi házakat, de megcsinálni nem tudtam. Egy februári, mit sem ígérő hajnalon eszembe jutott, hogy annyira szívszorítóak azok a házak, amiket ott láttunk. A háború után otthagyták az emberek a házaikat. Ott álltak árván, kinőtt belőlük a fa. Olyanok voltak, mint az emberi sorsok. Valójában életeket láttam én ezekben. Rengeteg fotóm volt róluk, de nem egy fotót csináltam meg, hanem mindannak a lényegét, amit ott éreztem. Egyszeriben csináltam vagy tizenöt házat. Gödöllőn van a Levendula Galéria, **Sz. Jánosi Erzsébet** ve-

zeti. Megformáltam a házakat cél nélkül, és Erzsi nem sokkal később megkérdezte, hogy márciusban nem akarok-e kiállítani valamit. Olyan nagy sikerük lett, hogy csak azt nem adta el, amit nem akartam. Nem mindent szeretnék eladni, de van, amitől meg tudok válni.

> Az Avicenna épületében elhelyezett kédéről is mesélnék nekünk!

Közel-Kelet Kutató Intézet, ez volt az egyetlen információm. Láttam egy gyönyörű légi felvételt, ahol elképesztő folyók voltak Mezopotámia környékén. Ezt szerettem volna megcsinálni. Meg vagyok örülve a LED-világításért, és arra gondoltam, hogy este bizonyos helyeken felgyulladnának benne a lámpák. Le is rajzoltam, csináltam több tervet. Akkor **Maróth Miklós** professzor úr, az intézetet vezetője elmondta, hogy felrobbantottak Palmyrában egy hellenisztikus domborművet, *Zarándokvonulat* volt a címe. Ebből a vonuló nők részlete maradt meg, de később ez is elpusztult. Ő ennek emlékére kéri, hogy ezt formázzam meg. Egy az egyben van megmintázva a három nő, a színekre is vigyáztam. Küldött fotót, amin látszott, hogy eredetileg volt mellettük egy teve, és még egy nő, de belőle alig látszott valami. A szélekre „felrobbantott” darabokat helyeztem, hogy mégse úgy csináljam meg, mint ahogy egy leckét felmondunk...

CERAMIC ARTIST ÉVA KUN AN INTERVIEW

Throughout her career, 70-year old ceramic artist Éva Kun has received a string of prestigious prizes. Her works found their way not only into private art collections, but also onto the walls and floors of public institutions and other public spaces, designed by the likes of Imre Makovecz, György Csete, Attila Turi, Tibor Jankovics or László and Ágnes Zsigmond. Her exceptional knowledge of her art, her drive for constant experimentation and her unique perspective can be traced back to the earliest years of childhood, spent in a Hungarian homestead.

She went on to study ceramic folk art, and then developed a taste for Japanese pottery. After a short spell of crafting household objects, she turned to figural art. One of her major interests lies in the many opportunities presented by the raku technique in sculptural ceramics. She lives in Veresegyháza, in a unique home surrounded by a beautifully kept garden. She is proud of the Cuman heritage of both her parents, an ancient tribe that migrated from the current territory of Kazakhstan, merged into the Hungarian nation and converted to Christianity. Perhaps her highly creative and original imagination that is manifested in all her work can be traced back to her inherited strength of will.

